

Metodický manuál: Proces schvalování VZ v DNS z pohledu IT

1. Úvod

Účelem zapojení IT oddělení do schvalování veřejných zakázek (VZ) v systému DNS je zajistit, aby nakupovaná technika byla technicky funkční a aby nákup proběhl v souladu se **Zákonem o zadávání veřejných zakázek**.

Dynamický nákupní systém (DNS) je ze zákona určen pro **běžné a obecně dostupné zboží**. Úlohou IT technika je odborně posoudit, zda zadání odpovídá realitě na trhu a zda neobsahuje skryté prvky, které by neoprávněně zvýhodňovaly jednoho konkrétního výrobce (diskriminace), což by mohlo vést k napadení zakázky a pokutám od ÚOHS.

Tento manuál slouží k vyjasnění role IT oddělení v rámci workflow Dynamického nákupního systému (DNS). I když vnitřní směrnice pro zadávání VZ nemusí explicitně definovat roli IT, systém MIS vyžaduje naše stanovisko k zajištění technické kompatibility a souladu se zákonem o veřejných zakázkách (ZZVZ).

2. Role a mandát IT technika

IT technik v tomto procesu:

- Vystupuje jako **odborný konzultant a garant technické správnosti**.
- **Není kontrolorem legality:** IT technik nemá mandát nákupy blokovat na základě právních výkladů, pokud k tomu nemá výslovné zmocnění ve vnitřní směrnici.
- **Je poradcem:** Úkolem je upozornit na rizika. Pokud je specifikace technicky v pořádku, ale procesně riziková, technik ji schválí s metodickým upozorněním pro zadavatele a oddělení zakázek.

3. Workflow v systému MIS (mis3.ujep.cz)

Proces nákupu IT techniky (VR brýle, 3D tiskárny, servery, notebooky, PC atd.) v DNS zahrnuje jeden schvalovací krok ze strany IT technika: **Posouzení technické specifikace**.

4. Posouzení technické specifikace IT oddělením

Cílem je:

- posoudit věcný záměr a prověřit, zda je požadavek vhodný pro DNS;
- posoudit technickou reálnost navržených požadavků;
- zkontrolovat, že požadované parametry splňují min. 2 alternativní produkty.

4.1 Pravidlo dvou alternativních výrobků

Aby bylo prokazatelné, že specifikace není diskriminační, je zavedenou praxí, že uživatel pod tabulku s technickou specifikací přiloží **minimálně 2 odkazy na konkrétní, ale rozdílné produkty/zařízení od různých výrobců**, které danou specifikaci splňují.

Úloha technika IT: Porovnat tyto dva odkazy se specifikací v tabulce. Pokud oba produkty vyhovují, je potvrzeno, že existuje hospodářská soutěž a specifikace je v pořádku.

Pozn.: Toto pravidlo slouží technikovi IT jako „**důkaz existence hospodářské soutěže**“. Pokud uživatel není schopen poslat dva odkazy, je to varovný signál, že specifikace je pravděpodobně diskriminační.

4.2 Vzorová tabulka (Excel)

Technická specifikace se standardně připravuje do **připraveného vzoru v Excelu**. Ačkoliv tento vzor není součástí oficiální směrnice, jeho používání sjednocuje proces a usnadňuje IT oddělení kontrolu i následné vyhodnocení nabídek.

4.3 Kontrola technické specifikace

Technik IT prověřuje:

- **Shodu s odkazy:** Splňují specifikaci aspoň 2 výrobky (odkazy pod tabulkou)?
- **Absenci značek:** Jsou odstraněny názvy výrobců (Nvidia, Prusa atd.)?
- **Technickou reálnost:** Jsou parametry fyzikálně a technicky dosažitelné?

Pravidla pro kontrolu:

- **Zákaz konkrétních značek:** Ve specifikaci nesmí být názvy výrobců (např. Prusa, Nvidia, Meta, Snapdragon) bez dodatku „nebo ekvivalent“. Ideální je značky nepoužívat vůbec a definovat pouze výkon.
- **Proprietární technologie:** Pozor na požadavky jako „CUDA jádra“. Jedná se o technologii jediného výrobce (Nvidia). Správně má být uveden požadovaný výpočetní výkon a podpora knihoven pro paralelní výpočty.
- **Lokalizace a bezpečnost:** např. u 3D tiskáren je legitimní požadovat českou lokalizaci (kvůli BOZP a srozumitelnosti chybových hlášení v krizových situacích) a možnost offline tisku (kvůli kybernetické bezpečnosti a ochraně dat projektu), ale je třeba počítat s tím, že to může omezit výběr na lokální dodavatele.

Uvedené požadavky je vhodné v textu specifikace krátce zdůvodnit, aby nebyly napadnutelné při auditu.

- **Výkonové parametry:** Místo „procesor i7“ požadujte „minimální benchmark skóre“ nebo počet jader a frekvenci.
- **Udržitelnost:** Lze požadovat dostupnost servisních manuálů a katalogů náhradních dílů, či obdobnou dokumentaci pro uživatelskou údržbu z důvodu udržitelnosti.

5. Nejčastější chyby

Při schvalování specifikace si položte tyto otázky:

- Je specifikace napsaná tak, aby ji splnili alespoň 2 různí výrobci?
- Jsou u všech specifických parametrů uvedena slova „nebo ekvivalentní“?
- Neobsahuje text skryté filtry (např. přesné rozměry na milimetr, které odpovídají jen jednomu produktu)?

6. Jak formulovat vyjádření při zjištění rizika

Pokud narazíte na parametr, který může být diskriminační (např. CUDA), doporučuje se stručně a věcně vyjádření:

"Z technického hlediska je specifikace v pořádku. Upozorňuji však na požadavek na technologii [např. CUDA], kterou vyrábí pouze jeden výrobce. Toto omezení by v rámci DNS mohlo být považováno za diskriminační."

7. Odpovědné zadávání a výběr dražší nabídky

V rámci projektu RUR i běžných nákupů se můžeme setkat s požadavkem na tzv. **odpovědné veřejné zadávání**. Zákon (§ 6 odst. 4 ZZVZ) nám ukládá povinnost zohledňovat sociální a environmentální aspekty a inovace.

Je však nutné rozlišovat, jakým způsobem se tyto aspekty do zakázky promítnou:

7.1 Rozdíl mezi „Podmínkou“ a „Kritériem“

- **Technická specifikace (Excel tabulka) = PODMÍNKA:** Vše, co uvedeme zde, je povinné minimum. Pokud zde napíšeme např. „energetická třída A“, je to podmínka vstupu. Kdo ji nesplní, je vyřazen. **V této fázi ale stále vyhrává nejnižší cena** mezi těmi, kteří podmínku splnili.
- **Hodnoticí kritéria = BODY NAVÍC:** Pokud chce zadavatel legálně upřednostnit dražší, ale např. ekologičtější nebo kvalitnější výrobek, musí být tato pravidla nastavena jako hodnoticí kritéria s určitou váhou (body).

7.2 Lze vybrat dražší nabídku?

- **ANO, pokud:** Zakázka je vyhlášena na základě „**ekonomické výhodnosti**“. To znamená, že kromě ceny se hodnotí i další body (např. délka záruky, energetická úspora, ekologický certifikát, zapojení osob se znevýhodněním). V takovém případě může vyhrát dražší nabídka, pokud získá dostatek bodů v jiných kategoriích. **Tyto požadavky se ale neuvádějí do technické specifikace, musí být definovány při vyhlášení VZ jako kritéria.**
- **NE, pokud:** Je zakázka vyhlášena pouze na „**nejnižší nabídkovou cenu**“. Většina nákupů v DNS probíhá právě takto. V tomto režimu **není možné** vybrat druhou nebo třetí nabídku v pořadí jen proto, že se nám zdá „lepší“ nebo „zelenější“.

7.3 Doporučení pro uživatele

Pokud má uživatel zájem o kvalitnější nebo odpovědnější řešení a bojí se výběru pouze na cenu:

1. **Zpřísněte technickou specifikaci:** Definujte vysoké nároky na ekologii, výkon či životnost přímo v Excel tabulce jako povinné minimum (pozor však na diskriminaci – musí to splnit stále alespoň 2 výrobci).
2. **Konzultujte s oddělením veřejných zakázek:** Požádejte o nastavení hodnoticích kritérií kvality (např. bonusové body za delší záruku nad rámec minima), aby cena nebyla jediným měřítkem.